

DE ROOIE ROEPTOETER

JAARGANG 2 N° 1 OKTOBER 1986

De Rooie Roeptoeter is een afhankelijke, onregelmatig verschijnende actiekraant voor Oisterwijk. De RRT beoogt een bindend element te zijn voor mensen in strijd voor een leefbaar bestaan en is een spreekbuis voor allen die door het kapitalisme en andere vormen van onderdrukking en uitbuiting monddood worden gemaakt. De RRT belicht vanuit een linkse optiek politieke en culturele ontwikkelingen in Oisterwijk en geeft bekendheid aan publicaties en manifestaties van CPN-PPR-PSP en sociale bewegingen die opkomen voor een veilige en rechtvaardige maatschappij. Een steunabonnement kost f 5,- per jaargang (buiten Oisterwijk f 10,-) te voldoen op gironummer 5264985 tnv werkgroep CPN-PPR-PSP te Oisterwijk. Je krijgt dan 6 keer dit schitterende blad bezorgd (als alles meezit tenminste).

Redactiecollectief De Rooie Roeptoeter
Postbus 340 5060 AH Oisterwijk

COLOFON

SPAANSE BRABANDERS

IN ACTIE VOOR DE SPAANSE KINDEREN

De Spaanse burgeroorlog maakte vele tongen los. In conservatieve, veelal katholieke kringen werd de oorlog gepresenteerd als een kruistocht tegen het "roode gevaar" en voor het behoud van de Rooms-Katholieke kerk aldaar. Zo berichtte de Volkskrant uitvoerig over de gruwelijkheden die door de officiële linkse regering zouden worden toegelaten. In deze kringen was men niet vies van een opstand die onder aanvoering van Franco geschiedde.

Werkelijke zorgen maakte men zich in het linkse kamp; al eerder zagen socialistische tot hun grote ongenoegen Duitsland en Italië voor het fascisme zwichten. Nederlandse anarchisten (de burgeroorlog, en vooral de revolutie werd in sterke mate gedragen door de Spaanse anarcho-syndicalistische beweging) konden het niet eens worden over het al dan niet verlenen van gewapende steun aan Spanje. De toch al tanende beweging bleek niet tegen deze discussie bestand en werd van de bodem gevaagd.

De SDAP benadrukte het wettige karakter van de officiële republikeinse regering en koos daarom partij tegen Franco. Ook respecteerde zij het non-interventie-pact dat andere Europese staten gesloten hadden. Daarnaast was de SDAP in eigen land bezig met het voorbereiden van de rooms-rode coalitie: samenwerking met de katholieken. Om niet met de katholieken in conflict te komen bleef de SDAP schuchter in haar berichtgeving over Spanje.

De Nederlandse communisten (CPH) verweten de SDAP slapheid in deze zaak. Voor de CPH was Spanje een internationale zaak: viel ook Spanje voor het fascistische beest dan zou de weg open zijn voor een fascistisch Europa. Het waren vooral de communisten die actief bijdroegen aan de bestrijding van het fascisme in Spanje. Zo'n duizend, vooral communistische, vrijwilligers togen naar Spanje waar zij ondergebracht werden in de Internationale Brigades, Waarin ook bekendheden als de schrijver George Orwell vertoefden. Werden de oud-Koreastrijders met lintjes behangen bij hun terugkomst, de oud-Spanjestrijders verloren hun staatsburgerschap. Pas sinds de oprichting van het Spanje-monument dit jaar in Amsterdam zijn deze strijders in ere hersteld.

OISTERWIJK

In Oisterwijk waren nauwelijks communisten of anarchisten die over Spanje discussieerden. Wel was er een afdeling van de SDAP en van enkele NVV-bonden die de arbeidersstrijd monopoliseerden. Maar deze bewegingen leidden een kwijnend bestaan. Zowel de

moderne bond als de SDAP beschikten nauwelijks over voldoende actieve leden. Daarnaast was Zwart Front behoorlijk populair en zag ex-SDAP'ers tot haar gelederen toetreden. In de RRT van november 1984 gingen we al dieper op deze problematiek in.

Pas laat, in 1939, ging de SDAP in samenwerking met het NVV over tot hulp aan de kinderen die de dupe waren geworden van het oorlogsgeweld in Spanje. Ook de Oisterwijkse afdelingen werden ingelicht en op pad gestuurd. Men verzocht de bevolking via steunlijsten en geldelijke bijdragen de slachtoffertjes te helpen. Boven elke lijst kon men lezen:

"Onze arbeidersbeweging heeft in samenwerking met de moderne arbeidersbeweging uit andere landen, de verzorging van een groot aantal kinderen op zich genomen. De onschuldige slachtoffertjes van het oorlogsgeweld kunnen en mogen wij niet aan hun lot over laten".

Oisterwijk kreeg in totaal 20 lijsten toegestuurd waarop men zijn/haar handtekening kon plaatsen en het gestorte geld kon noteren. We troffen tijdens onze speurtocht twee lijsten aan met namen en bedragen. Aan de volgnommers konden we zien dat het hier ging om de eerste twee lijsten, de anderen zijn zeer waarschijnlijk nooit volgekomen. Onder de steunbetuigers komen we bekende namen tegen van Oisterwijkers zoals Van den Biggelaar, Pijnenburg, Paymans, Jansen, Vermaire, Bekkers, Maes, Rozen en anderen. Aangezien deze lijsten nog in het archief lagen mogen we wel aannemen dat de lijsten nooit ingestuurd zijn. Dit verklaart ook de vele maningen van het hoofdbestuur aan de Oisterwijkse afdeling om nu eindelijk de lijsten en het geld eens op te sturen.

Waarschijnlijk was de beweging zo sterk verzwakt en het secretariaat zo'n chaos dat het geld nooit op de juiste plek is aangekomen. Overigens ging het slechts om enkele gulden want men steunde hoofdzakelijk in stuivers en dubbeltjes. Bij steunlijst 43327 troffen we nog een solidair gedichtje aan, bedoeld om de burger eens goed in de buidel te laten tasten:

"Uw Spaanse makker waagt zijn leven,
Gij hoeft slechts geld als steun te geven,
Opdat wij voor zijn kinderen zorgen,
Doe dat dus nog vandaag, niet morgen."

Een succes kan deze activiteit niet genoemd worden. Het Oisterwijk van die dagen had misschien meer ontzag voor de berichtgeving van Arnold Meijer, die immers zelf was gaan kijken. Of mogen we deze actie niet in het politieke vlak trekken? Wie weet hadden de Oisterwijkers best een duppie over voor de arme kindertjes, maar slaagden de socialistische er niet in hun deuren te bereiken.

**NEDERLANDS VERBOND VAN VAKVERENIGINGEN
SOCIAAL-DEMOCRATISCHE ARBEIDSPARTIJ IN NEDERLAND**
CORRESPONDENTIE-ADRES: N.V.V., AMSTEL 224-226, AMSTERDAM - POSTGIRO 32300

Er is veel leed, veel nood te lenzen!
Steunt allen en steunt veel!
Hoog de internationale solidariteit!

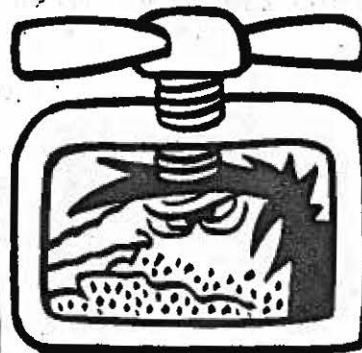
Nº 43326
1.10

STEUNT DE SPAANSE KINDEREN

De besturen van het N.V.V. en de S.D.A.P. richten zich tot U met een dringend beroep om krachtige financiële steun te geven voor de verzorging van de uit hun geboorteland gevluchte kinderen van onze Spaanse kameraden. Van velen hunner zijn de ouders gedood. Die kinderen vragen in hun weerloosheid onze hulp en bescherming.

Onze arbeidersbeweging heeft in samenwerking met de moderne arbeidersbeweging uit de andere landen, de verzorging van een groot aantal kinderen op zich genomen. Die verzorging dient te worden voortgezet. De onschuldige slachtoffertjes van het oorlogsgeweld kunnen en mogen wij niet aan hun lot overlaten. Alle steungelden worden voor de verzorging dieser kinderen gebruikt. Onze Spaanse makkers betuigden herhaaldelijk hunne dank aan ons voor de hulp aan hun kinderen gegeven. Helpt de besturen van N.V.V. en S.D.A.P. de plicht van solidariteit tegenover de Spaanse makkers ook verder te vervullen

Kraak Lubbers' Karwei

NAAM	BEDRAG	NAAM	BEDRAG

REDACTIONEEL

ARRIBA! Spanje 1936-1986

Allerlei dagbladen en opiniebladen hebben inmiddels aandacht besteed aan de Spaanse burgeroorlog en revolutie.

In Spanje werden libertaire en socialistische initiatieven bloedig om zeep gebracht door het reactionaire geweld van het fascisme. Samen met het beestachtig imperialisme van Duitsland, Italië en Japan is de westerse beschaving zelden op een lager peil gekomen dan in de jaren '30-'40. Spanje bleef tot 1975 een dictatuur waarin martelingen en intimidatie basisprincipes waren. Als redactie meenden we dat de RRT niet om Spanje heen kon: als brute herinnering, maar ook als waarschuwing voor de toekomst.

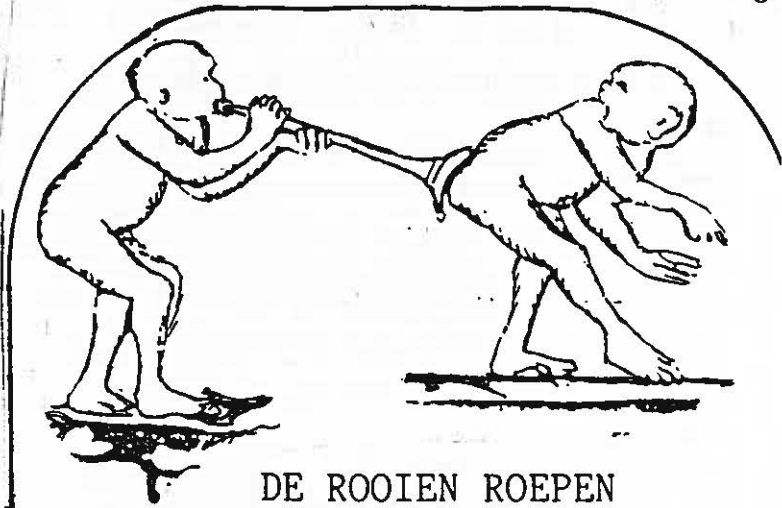
Uit Oisterwijk vertrok in 1937 Arnold Meijer naar Spanje. In deze RRT een verslag van zijn reis en aandacht voor het feit dat Meijer momenteel sterk in de aandacht staat. Ook aandacht voor de SDAP en het NVV die in 1939 niet erg succesvol in Oisterwijk actie voerden voor de 'Spaansche kinderen'. De inmiddels traditiegetrouwe literatuurlijst is gewijd aan recente publicaties over Spanje. Gedeeltelijk Spaans is de toeristenindustrie: jaarlijks maken stromen Oisterwijkers een (bus)reis naar de ontmaagde stranden van de Middellandse-zee. Twee RRT-medewerkers volgden zo'n reis. Uit Spanje is Opus Dei komen overwaaien. Deze katholieke organisatie van uiterst rechtse snit kocht onlangs 'Villa Zonnewende' in Moergestel die voorheen toebehoorde aan Rienk Kamer. Een korte waarschuwing vind je terug in deze RRT. Uiteraard ook vers Oisterwijks nieuws. De CPN-afdeling bestaat 10 jaar en blikte even terug. Verder: Wordt het raadhuis verlicht? Hoe lager kan B&W nog zinken in de Huifkar-affaire? Wat moet de vredesbeweging nu? Vormt het Natuurtheater een succesvol cultureel podium? Antwoorden op deze en meer vragen vind je in de RRT.

De RRT is nog steeds goedkoop en misschien vergeten mensen daarom tijdig hun adreswijziging door te geven. Beste abonnee, denkt u even aan deze kleine administratieve actie?

Ook kunnen we nog actieve medewerkers gebruiken op alle mogelijke terreinen. Stuur even een briefje naar het postbusnummer. Ja?

HARRY DE HAKKER

DE ROOIEN ROEPEN

PVDA VERLICHT OISTERWIJKSE MOLEN
WIE "VERLICHT" DE OISTERWIJKSE PVDA ?

Zelfs in zijn stoutste dromen zal Jan Verhoeven van het CDA zich niet zo'n gewillige collegepartner als de PvdA hebben voorgesteld als bij het raadsbesluit tot verlichting van de molen "De Hoop". Nog afgezien van het volstrekt onbenullige idee om de molen te verlichten, is het toch treurig te moeten vaststellen dat een meerderheid van de gemeenteraad niet gevoelig bleek te zijn voor verstandige argumenten als verkeersveiligheid en energiebesparing. De PvdA profileerde zich als perfecte coalitiegeenoot in het kennelijk door het CDA gedomineerde college. In het doen van onbenullige voorstellen stak Jeanne Haan Jan Verhoeven zelfs naar de kroon door te opereren dat de Petruskerk mogelijk ook voor verlichting in aanmerking kon komen. We zullen ver in de annalen van de sociaal-democratie moeten teruggaan willen we een dergelijk voorstel tegenkomen. PvdA-wethouder Greet Ermen liet zich ook niet onbetuigd. Zij verheugde zich erover dat men het deze keer voor de kosten niet hoefde te laten.

De RRT geeft de "verlichte" gemeenteraadsleden ter overweging om het raadhuis in de schijnwerpers te zetten. Dan kunnen we tenminste allemaal goed zien met welke gewichtige zaken de Oisterwijkse raadsleden zich bezighouden.

Zo'n 10 jaar geleden wezen enkele bezorgde Oisterwijkers op een belangwekkende zaak. Onder het motto "beetje bij beetje gaat Oisterwijk op zijn reetje" hekelden zij het gemeentebeleid tav het dorpsbehoud. Inmiddels zijn vele markeringen die voorheen typerend waren voor het dorpsgezicht nog slechts aanwezig in de herinneringen van Oisterwijkers of op prentbriefkaarten. Saaie nieuwbouw(NMB,HEMA,Kunstkring,Albert Heyn,ABN) moet Oisterwijk een 'nø look' geven waarmee de gemeente zich kan meten (de middenstand voorop) met de cultuurloze vooruitgang. Er is een afkeer op het gemeentehuis van discussie over bescherming van culturele monumenten. Daarentegen probeerde de Oisterwijkse bevolking herhaalde malen via publieke organen te protesteren tegen dit beleid, maar zij werd niet gehoord. Steeds minder zal de Oisterwijker zich gaan herkennen in de eigen leefomgeving, een probleem dat vergaande vervreemdende gevolgen zou kunnen gaan hebben.

Met het Huifkarterrein ligt de zaak niet anders. Zoals een hond zijn pootje licht om zijn territorium te markeren, lijken Ophay cs hun stempel op Oisterwijk te willen drukken. In Tilburg kreeg burgemeester Becht de bijnaam Cees de Sloper. Het lijkt erop dat in Oisterwijk een variant van deze sloper is opgestaan. In de gemeenteraad staken prestige en machtswellust uit boven democratische spelregels en gewoon eerlijk fatsoen. Wie zet zich nog in voor de Huifkar, of gaat Oisterwijk beetje voor beetje op zijn reetje?

EL JEFE DEL FASCIO EN HOLLANDA

ARNOLD MEIJER EN DE SPAANSE BURGEROORLOG

CHRONOLOGIE VAN DE SPAANSE REVOLUTIE EN BURGEROORLOG (1936-1939)

Voor een goed begrip van de burgeroorlog en de revolutie in Spanje is het nuttig om te weten dat 19 juli 1936 een militaire staatsgreep stuitte op een omvangrijk volksverzet, dat voor een belangrijk deel gedragen werd door de anarcho-syndicalistische beweging. Zo werd de - Republikeinse - staat en regering gered, begon een libertaire revolutie en ontstond een burgeroorlog tegen Franco en andere rebellerende militairen. Om die burgeroorlog te winnen werkten de anarcho-syndicalisten samen met de regering en met het Volksfront, een politieke alliantie van linkse en centrumpartijen. Er werden compromissen gesloten, anarchisten tot minister benoemd en de staatsmacht werd hersteld...

Met die staatsmacht vernietigden Stalinisten, rechtse sociaal-demokraten en republikeinen - zoveel als mogelijk - de revolutie en verloren ze de oorlog, waarbij een organisatorische machtige, maar sociaal-politiek verlamde CNT krachteloos was geworden... De belangrijkste data hierbij zijn:

- juli 1936 : Samenwerking CNT-FAI met andere antifascistische partijen. Los hiervan begint de sociale revolutie met kollektivisaties (zelfbeheer) in dorpen en bedrijven, vooral in Catalonië en Aragon.
- november 1936 : Madrid frontstad. Vier ministers van de CNT-FAI in de centrale regering van de socialist Largo Caballero, die sedert september president is. Dit kan echter niet voorkomen dat de revolutie door staat en politieke partijen gesaboteerd en de volksmilities - waarin anarchisten een belangrijke rol speelden - gemilitariseerd worden.
- mei 1937 : De spanning tussen revolutie en kontrarevolutie komt tot een gewelddadige uitbarsting in Barcelona, de hoofdstad van Catalonië. Largo Caballero wordt door de rechtse ministers (Stalinisten, rechtse sociaal-demokraten en republikeinen) ten val gebracht. Ze vormen daarop de rechtse regering Negrin, waarop Sovjet-Rusland een grote greep heeft.
- zomer 1937 : Kontrarevolutie. Duizenden revolutionairen, o.a. de gehele POUM, vervolgd; kollektieven, o.a. in Aragon aangevallen en door het Republikeinse leger verwoest. Aan de basis weet de revolutie zich te herstellen.
- 1937-1939 : De Republiek verliest de steeds gruwelijker geworden oorlog, waarbij ook tegen Duitse en Italiaanse geregelde legers die Franco te hulp kwamen, gevochten moet worden. 'Het vrije westen', waarvan de regeringen niets willen weten van revolutionaire omwentelingen en organisaties, laten de Republiek volledig in de steek (zgn. non-interventie). Deze revolutionaire organisaties zijn: CNT (Confederacion Nacional del Trabajo = anarcho-syndicalistische vakverbond), FAI (Federacion Anarquista de Espana = anarchistische federatie), POUM (Partido Obrero de Unificacion Marxista = partij van revolutionaire Marxisten). Zogenaamd revolutionair, in de praktijk kontrarevolutionair zijn: PCE (Partido Comunista de Espana = kommunistische partij), PSUC (Partido Socialista Unificado de Catalunya = Catalaanse socialistische eenheidspartij, waarin de Stalinistische PCE en de sociaaldemocratische partij al snel na juli 1936 samengingen).

Vijftig jaar geleden begon de Spaanse burgeroorlog en revolutie. Een opstand van reactionaire militairen stuitte op een hevig volksverzet. Enerzijds groeide dit verzet uit tot een sociale revolutie en anderzijds tot een bloedige burgeroorlog. Oude wapens beheersten deze armoedzaaiers strijd en militaire steun kwam voor de opstandelingen van Hitler en Mussolini. De wettige en republikeinse en socialistische regering kreeg vooralsnog geen internationale steun doordat de Europese staten liever voor non-interventie kozen: men hoopte dat Spanje slechts een onbeduidend incident zou blijven.

Aan Oosterwijk ging de oorlog zeker niet stil voorbij; Zwart Front, vooral bij monde van Arnold Meijer, zag in Spanje haar fascistische idealen door Franco in praktijk gebracht. In het najaar van 1937 trok Meijer zélf naar Spanje om een bezoek te brengen aan het bezette gebied. Deze reis resulteerde o.m. in een boekje ('vier weken Spanje') dat in Oosterwijk begin 1938 werd uitgegeven.

ZWART FRONT EN DE FALANGE

Toen de oorlog woedde was de Spaanse fascistische Falange-partij al lang niet echt fascistisch meer. Francisco Franco duldde als 'caudillo' geen onenigheid in het politieke spel en dwong de Falange tot fusie met andere groepen zoals de Carlismen. Andere partijen werden verboden. Zo kon de Falange nu volstromen met lieden die geen wezenlijke affiniteit met de oorspronkelijke ideologie meer hadden. Naast traditioneel-fascistische groepen als bankiers en grootgrondbezitters traden nu ook boeren, middenstanders, arbeiders en geestelijken toe tot de beweging. Arnold Meijer kende de oude beweging echter zeer goed. Hij was een bewonderaar van haar leider Jose Antonio Primo de Rivera (zoon van de voormalige dictator) en Meijer noemde hem "de wekker van het Nieuwe Spanje".

Sinds de oprichting van Zwart Front in 1934 heeft Meijer voortdurend getracht in de gunst te komen van de Spaanse fascist. Trouw stuurde hij zijn weekblad 'Zwart Front' iedere keer naar Spanje waarvoor hij in ruil de Spaanse tegenhanger 'Arriba!' in zijn bus kreeg. Verder kwamen de relaties niet.

Primo de Rivera werd nog voor de oorlog echt aanving geliquideerd. Dit gebeurde zeer waarschijnlijk in opdracht van Franco die in de fascist een obstakel zag; Primo de Rivera zag niets in fusie omdat dit verwatering van het fascistische ideaal zou betekenen. Met het uit de wegruimen van dit struikelblok kon de Falange worden tot de vergaarbak als boven al werd geschetst. Toch was het deze vergaarbak die Arnold Meijer deed

besluiten naar Spanje te gaan. Voor Meijer bleef de Falange een unieke organisatie en hoopte hij van Franco een en ander te leren voor zijn eigen revolutionaire plannen.

HET ROODE CANAILLE

Het in Oisterwijk gedrukte en redelijk gelezen weekblad 'Zwart Front' koos in 1936 uiteraard onmiddellijk partij voor de opstandelingen. Men weigerde de wettige regering te erkennen en zag in Franco's nationalististen het officiële gezag. Zo lezen we in een politiek commentaar:

"Wat is dan toch dat wettige gezag? Is het dat troepje rapaille dat uit de ophitsing, de lasten en de smerigheid van het roode volksfront naar boven is gedreven () en dat het land tiranniseert en naar een totale ruïne voert?" (25-07-1936)

De gewone Spaanse bevolking was in de ogen van Zwart Front opgehitst door "roode bloeddorstige petroleuses" en "sovjet-joden". Door deze complottheorie moesten uiteraard zowel Moskou als het jodendom het ontgelden in hun kritiek:

"Welke jood ziet daar geen kans 1000 geweren of 400 mitrailleurs of een paar wagons granaten te leveren? Allemaal voor de bloei van de sovjet-cultuur in Spanje". (15-08-'36)

Van spontaan volksverzet tegen de reactie wilde Zwart Front niets weten. Van een sociale revolutie zoals die zich in Noord-Oost Spanje voltrok al helemaal niet. Meermalen bericht Meijer wel degelijk over de revolutie zonder dat hij deze als zodanig erkent; zo werd bijvoorbeeld in en om Barcelona het geld afgeschaft waardoor men uit opslagplaatsen kreeg wat men nodig had. Voor Meijer was dit alles niet meer dan diefstal begaan door geslepen misdadigers: men betaalde immers niet! ('Zwart Front' 30-10-1937).

De tendens van alle stukjes over Spanje is steeds dezelfde, Spanje is het voorbeeld voor Nederland. Meijer vindt dat het tijd is dat de "slappe katholieke journalisten" (van oa De Tijd) in gaan zien dat Zwart Front dezelfde functie heeft in Nederland als de Falange in Spanje, nl. een toonaangevende beweging tegen het "roode canaille" (4-09-1936)!

Het tijdschrift biedt aan militante fascistische en katholieke jongeren ruimte hun sympathieën om te zetten in woorden. De bekende dichter DUM-DUM schreef zo zijn ode aan Spanje (29-08-1936):

SPANJE

soldaten soldaten
met brandende Spaansche gelaten
geen bom zonder hart-geen geweer zonder ziel
geen plaats die bleef gapen, geen stad die niet
soldaten soldaten
het volk en het vuur van de straten
o, zonen van Spanje, je kruit blijve droog
je koppen zo hard en je harten zo droog
en zo recht en geweldig je haten
soldaten!

fascisten fascisten
met je harten die barnen en gisten
die het hellevuur van de Olympus staalt
die Moskou zijn loon in granaten betaalt
fascisten fascisten
die lachen om lasten en listen
die geen a voor een b vaak hebben geleerd
maar die weten hoe een fascist krepert
onder het vuur van de rode sadisten
fascisten!

kamraden kamraden
wij hongren naar dood of naar daden
en wachten en wachten de Spaanse tijd
die dit volk van honden tot mensen bevrijdt
kamraden kamraden
o, weet hen, die je verraden
geen dag is te vroeg en geen uur komt te snel
wij wachten en wachten het Grote Appèl
houdt steeds je geweren geladen
kamraden!

SEÑOR MEIJER

De oorlog bracht Meijer op het idee zelf een kijkje in Spanje te gaan nemen. Bovendien zouden publicaties over Spanje (met een pro-katholiek-pro-Franco-karakter) de aanvaarding van Zwart Front in de "Betere Kringen" kunnen betekenen. Meijer had zojuist zijn laatste geld in de beweging gestoken en financiële steun was broodnodig.

Bij allerlei Spaanse nationalistische instanties trachtte Meijer zich te presenteren. Brieven gaan vanuit het Oisterwijkse Hoofdkwartier in stapels de deur uit, vaak opgesteld in het Duits, Frans, Engels en Spaans. Zwart Front presenteert zich overal als een aanzienlijke organisatie die behoorlijke kansen maakt om in de toekomst Nederland te transformeren in een nationaal-corporatieve samenleving. In de stukken wordt Arnold Meijer omschreven als een "personalidad politica muy destacada", dit ongetwijfeld om de Spanjaarden die nog nooit van Meijer gehoord hebben te overrompelen. Verder stelt men in de aanbevelingspaperassen dat Zwart Front altijd al tegen de parlementaire democratie, het kapitalisme, de joden en de marxisten is geweest. Daarnaast wordt God als de voornaamste drijfveer genoemd. Op deze wijze probeert Meijer zich binnen te werken. Deze aanpak blijkt succesvol want de autoriteiten van "ESTADO ESPANOL REPRESENTACION EN HOLLANDA" (een instantie die in Den Haag Franco's nationalistisch Spanje vertegenwoordigde naast de officiële republikeinse ambassade) schrijven voor Meijer en zijn chauffeur Van Goethem een uitnodiging en visum uit. In september 1937 krijgt Meijer definitief toestemming. Van doorslaggevend belang was het feit dat "el señor Meijer, director del periodico 'zwart front' (frente negro) es gran entusiasta de nuestra causa" (als redacteur was Meijer een aanhanger van de Spaanse zaak gebleken). Met de reisdocumenten

op zak begint Meijer aan zijn lang verwachte reis. We schrijven oktober 1937.

VIER WEKEN SPANJE

Een maand lang trekken de Oisterwijkers door het bezette nationalistische gebied. Enkele fascistisch gezinde kranten merken de komst van Meijer op. Men lijkt blij te zijn dat "el jefe del fascio en Hollanda" het Spaanse fascisme een warm hart toedraagt. Maar over het algemeen lijkt Meijer's uitstapje minder furore te maken dan hij zijn lezers wil doen geloven. Op 30 oktober 1937 verschijnen de eerste aantekeningen van zijn hand in het weekblad van Zwart Front. In een extra-grote oplage rollen de bladen bij Van den Boogaard van de persen; het gaat om een speciaal Spanje-nummer. Op de cover zien we een in doodstrijd verkerend monster, uiteraard het communisme voorstellend. In een latere aflevering kunnen we lezen dat colporteurs succesvol grote aantallen van het nummer verkocht hebben.

In het openingsartikel is Meijer direct op vertrouwd terrein en haalt hij uit naar het marxisme:

"Maar erger dan de verwoestingen van den oorlog heeft het marxistisch canaille aangebracht. Voor hen waren geen vrouwen en meisjes, geen grijsaards en kinderen, geen nonnen, geen geestelijken, geen kunstwerken en geen kerken, geen villas, geen boeren- en arbeiderswoningen veilig".

Meijer verzoekt de Nederlandse regering dan ook snel over te gaan tot erkenning van Franco's nationalististen als wettige gezagsdragers. Ook ziet hij hierin economische voordelen, bv in de vorm van grondstofleveranties.

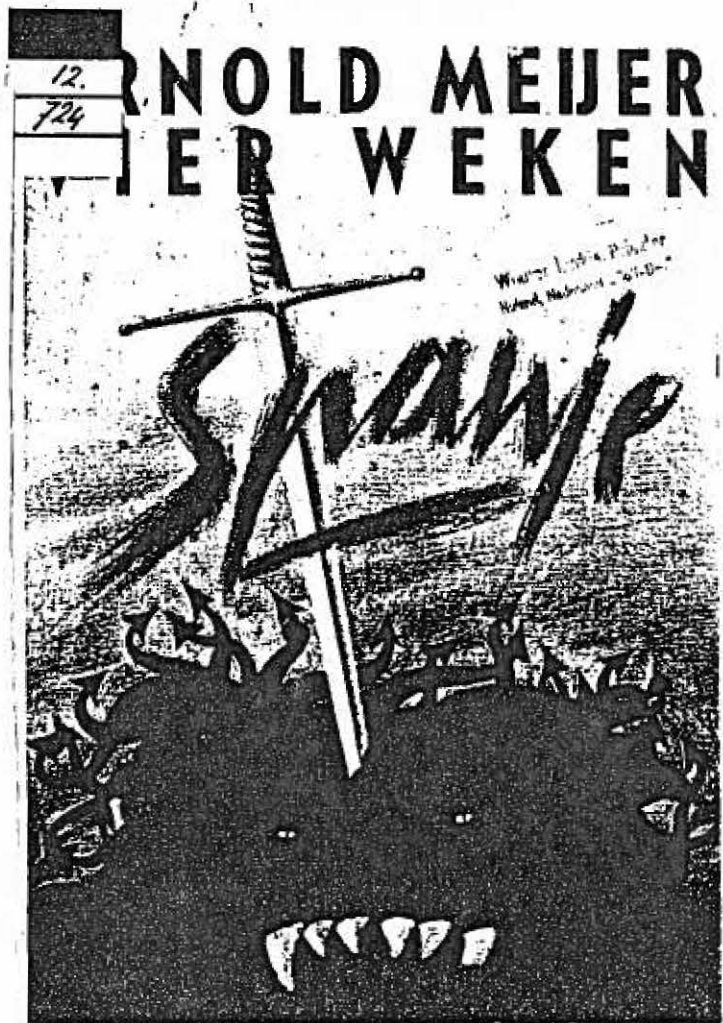
In het artikel "EL JEFE DE LA BANDERA NEGRA" gaat Zwart Front wel heel erg ver in haar leidersverering. We lezen:

"De Spaansche kranten spreken duidelijke taal. Overal werd de Leider van het Zwarte Front ontvangen als een vriend. Als een geestverwant niet alleen, doch wezenlijk als een, die meestrijdt, zij het op een andere post en andere omstandigheden, voor het zelfde ideaal".

Nog sterker wordt het verder:

"Reeds onmiddellijk, nadat de Leider de grens was gepasseerd, openbaarde zich een vriendschap die gaandeweg tot enthousiasme groeide, en die culmineerde in het langdurige bezoek dat hij generaal Franco in diens woning bracht".

Echter zowel in het betreffende Spanje-nummer als in het later verschenen boekje 'vier weken Spanje' treft de lezer nergens een gesprek met Franco aan. Een interview met de caudillo zou toch échte roem voor Zwart Front betekend hebben. Wel verschijnen er twee korte stukjes over Franco, maar deze notities bevatten informatie die een ieder uit de dagbladen had kunnen overnemen. De redactie dekt zich een beetje onhandig in en meent:

UITGEVERIJ „DE RAMSHOORN” OISTERWIJK

"Het is duidelijk dat niet alles, wat daar besproken is, zich leent om hier te worden neergeschreven. Het is evenzeer duidelijk dat een Spanje-nummer van zoo betrekkelijk kleine omvang als dit niet alles zou kunnen bevatten, wat de Leider aan kennis en inzicht met zich mee mocht dragen".

Arnold Meijer gebruikte zijn reis door Spanje om zijn aanzien te verstevigen binnen de partij. Bluf en ijdeluiterij waren hem niet vreemd. Ook de gepubliceerde foto's waarop Meijer afgebeeld staat zijn nietszeggend; op een foto zien we Meijer met op de achtergrond een doodgewone colonne, op een andere zien we 'de Leider' naast een kapitein uit het nationalistische leger en op een derde foto zien we Meijer als kindervriend met vier kinderen om hem heen. Ook het verkrijgen van de foto van generaal Gueipo de Liano, die in zijn boek zou worden afgedrukt, verliep niet zonder problemen. Meijer liet enkele in Spanje wonende Nederlanders de foto versieren, iets wat hen handen vol geld gekost heeft! De foto's echter zouden de lezer de indruk moeten geven dat het hierbij ging om persoonlijke vrienden van de fronter.

Begin 1938 verschijnt dan bij Alphons van den Boogaard het boekje 'vier weken Spanje'. Voor de gelegenheid is de uitgeverij nu omgedoopt in 'de Ramshoorn', dit om de in financiële problemen verkerende uitgeverij ietwat te ontlasten. Het boek is een uitgebreider verslag van wat al eerder in het Spanje-nummer verscheen. De stijl is weer allerbelabberdst en het historisch inzicht nihil. Elke nuancering blijft Meijer vreemd. De schuld van het ontketende marxisme legt hij bij het koningshuis en de kerk die onvoldoende zijn opgetreden als "beschermers van het eenvoudige volk". Ook kunnen de "slappe politici en intellectuelen" rekenen op Meijer's wijzend vingertje daar zij schuldig zijn aan het verspreiden van "de geest van den Fransche Revolutie". Joden en vrijmetselaars worden door Meijer beschouwd als de grote aanstichters van de gruweldaden. Hij vindt het dan ook begrijpelijk dat er in het fascistische kamp stemmen opgaan voor concentratiekampen. De reacties van de Nederlandse pers waren zeer verschillend van aard. Enkele dagbladen, zoals het Algemeen Handelsblad, stoorden zich aan de geringe literaire kwaliteiten van Meijer. Socialistische bladen zagen het werk als de zoveelste poging van fascisten in Nederland zieltjes te winnen. Vanuit katholieke zijde werd verschillend gereageerd. Het Huisgezin was vernietigend in haar oordeel:

"Vier weken Spanje is o.i. een geheel overbodige brochure, wegens de tendens bovendien ongeschikt voor katholieken" (8-02-1938).

Het blad Studiën (juli 1938) was het grotendeels eens met de strekking van het werkje, maar haastte zich mee te delen geen aanhanger te zijn van Zwart Front. Diverse fascistische bladen als De Controleur of het Nationaal Dagblad waren uiterst tevreden en bespraken het "con amore". De beste conclusie verscheen o.i. in de Boeken-gids van maart-april '38. De recensie was van een Dr. Jop Pollman. Hij schreef:

"Het boekje () is zeer verward en generaliseerend en debiteert over het christendom absolute nonsens; ook als historisch document nauwelijks van belang".

Daarmee verdween Arnold Meijer's 'Vier weken Spanje' (dat toch nog herdrukken beleefde) in de boekenkasten van fanatieke fascist en in de bibliotheken. Alleen geïnteresseerden haalden het soms nog boven water. Als historisch document is het boekje inderdaad waardeloos gebleken en kan het slechts gezien worden als pro-fascistische propaganda.

TEN SLOTTE

Toen Arnold Meijer in 1945 ontsnapte na als collaborateur te zijn vastgezet, waren zijn oude kameraden druk in de weer een vals visum en paspoort voor Spanje te regelen. Daar regeerde zijn idool Franco immers nog solo en succesvol, althans in Meijer's ogen. Zover kwam het echter allemaal niet en Meijer bleef keurig in Nederland.

In 1965 stierf hij uiteindelijk. Franco zou het nog tien jaar langer volhouden. Ondanks de bloedige burgeroorlog die 500.000 doden opleverde en een geschiedenis die nu nog in Spanje wonden openrijt, sprak Arnold Meijer over "offervaardigheid en heldenmoed" als hij aan 'zijn' burgeroorlog dacht. De Spaanse Burgeroorlog bleef een strijd die hij nooit echt begrepen heeft.

Anti-fascisten verfden deze leuze op een verkiezingsbord uit protest tegen de Centruumpartij. Even later kwam het Oisterwijkse CDA langs die de leuze overplakte met Lubbers-affiches. Over politiek benul gesproken!

De Waarheid is anders

NAAM _____

ADRES _____

POSTC. _____

PLAATS _____

GIRO _____

TEL. _____

Hierbij abonneer ik mij, en betaal voor de eerste zes weken f 15,-. Zonder tegenbericht blijf ik daarna abonnee en betaal f 19.90 per maand-incasso of f 59.70 per kwartaal-accept.

DE WAARHEID
HOOGTE KADIJK 145
1018 BH AMSTERDAM
020- 262565

VAN JAN PATAT TOT HOEK VAN HOLLAND NEDERLANDS TOERISME NAAR SPANJE

Mid-september zijn twee redacteuren van de RRT afge-
reisd naar Malgrat de Mar, een Spaans toeristenplaats-
je dat ongeveer 50 kilometer verwijderd is van Barcelo-
na. De RRT wil nog steeds een massa-orgaan worden
en daarom leek het goed om die massa eens te volgen
naar de populaire Costa Brava. Via het Nieuwsblad
van het Zuiden boekten zij voor een georganiseerde bus-
reis van 10 dagen.

Het aantrekkelijke van dit soort reizen is dat ze zo
goedkoop zijn. De Brabant Pers huurt bussen van een
Belgische busonderneming en reserveert kamers in een
eenvoudig, doch zeker voor Spaanse begrippen, goed
hotel.

De bus was voor het grootste deel gevuld met 50+'ers
die geen van allen leken op te zien tegen de lange
busreis van zo'n 20 uren. De rit ging over de Ardennen
via Luxemburg dwars door Frankrijk naar Spanje.

In de bus werden de mensen goed bezig gehouden. Al
vanaf het begin werden we getraakteerd op populaire
liedjes. Van "Zak eens lekker door" via "Zing ik ai,
ai, jippie, jippie, jee" tot Hilversum III hits, die,
naarmate we dichterbij de Costa Brava naderden steeds
tropischer titels kregen. Maar we leven in 1986 en dus
was er ook video in de bus. De vertoonde speelfilms
bevatten een grote dosis geweldscènes waarbij het ge-
luidsvolume op volle sterkte was ingesteld. Waarschijn-
lijk in een poging de inhoudsloze films wat kracht bij
te zetten. Tussen de films door werd een André van
Duin show vertoond. Op de terugreis hadden we meer ge-
luk. De films werden toen afgewisseld met een optreden
van Urbanus. De twee buschauffeurs traden bij tijd en
wile op als entertainers. Met platvloerse en sexistische
grappen amuseerden zij de meeste busreizigers. Op
de terugreis werd hun rol overgenomen door een Bel-
gische entertainer die erin slaagde een complete dub-
belpeel vol te praten met grappen die alleen 'hét
doen' tot onderwerp hadden. Gelukkig hadden uw redac-
teuren literatuur meegenomen. Zowaar waren er nog een
paar mensen in de bus waarbij 's-avonds het leeslampje
brandde. Het waren echter geen boeken maar bladen zo-
als Story en Panorama die gelezen werden.

De grenscontroles verliepen soepel. Hoewel juist de
visumplicht, voor ingezetenen uit niet-EEG landen,
was ingesteld in Frankrijk kon de bus ook daar gewoon
doorrijden zonder dat er één paspoort werd gecontro-
leerd. Deze busreizen zouden dus een ideaal vervoer-
middel voor terroristen kunnen zijn.

Na een complete dag bereikten we Malgrat waar de bus
stopte voor hotel Alhambra. De zon scheen er fel zo-
dat de temperatuur in de bus razendsnel steeg. Helaas
hadden we onze badkleding en korte broeken beneden
in de bagageruimte zitten. We mochten niet uit de bus
voordat onze reisleidster zou zijn gearriveerd. Zij
kwam drie kwartier te laat bij de bus aan. Eindelijk de
bus uit en de zon in dachten we. Mis, onze reisleid-
ster dirigeerde ons naar de lounge van het hotel waar
we zo'n anderhalf uur zouden moeten wachten voordat
de sleutelverdeling van de kamers zou beginnen. Als-
maar binnen moeten blijven terwijl het buiten zo'n heer-
lijk weer was. En omdat uw redacteuren toch al wars
waren van iedere vorm van overorganisatie gingen we
gewoon naar het strand. De reisleidster, Joke van Bra-
bant Pers, leek in die eerste uren net een kleuterjuf
die haar kinderen tot de sleuteluitreiking bij elkaar
moest houden omdat ze anders zouden verdwalen. Maar
de meeste mensen vonden het allemaal niet erg. 's-
Avonds gaf Joke nog wat uitleg over de excursiemoge-
lijkheden en wat instructies, dit alles onder het genot
van een glaasje 'huppelwater' zoals Joke het noemde.

Daar rezen onze haren te berge. Als felle anti-racis-
ten schrokken we van sommige opmerkingen van Joke.
Zij wees er in haar betoog op dat de kans op beroving
heel groot was en dat we speciaal voor zigeunervrouwen
zouden moeten oppassen. Bedelkindertjes leken wel
zielig, aldus Joke, maar waren in feite "getrainde
aapjes".

Maar goed, de vakantie was begonnen en met ons geld
goed verstopt onder onze kleren gingen we op verken-
ning uit. De boulevard in Malgrat leek net de Oister-
wijkse kermis: veel mensen, veel café's, eethuisjes,
schiettenten, gokhallen met videospelletjes. Eethuis-
jes met namen zoals 'Bij JanPatat' en indien het huis
toevallig op de hoek van een straat gevestigd was
'Hoek van Holland'. Spaans eten was er niet te krijgen,
ook niet in het hotel. Ook vegetarisch eten schijnt er
een onbekend begrip. Eigenlijk was de boulevard een
stukje Nederland dat verplaatst was naar Spanje.

's-Avonds was het op de boulevard ontzettend druk
en lawaaiig vanwege de muziek uit de verschillende
restaurants, pubs en hotels. De muziek ging tot diep
in de nacht door. Disco-gangers en 50+'ers bepaalden
het beeld. Alternatief uitziende mensen kwam je er
niet tegen. De disco-gangers gingen rond een uur of
elf de boulevard op om daar goed opgemaakt te fla-
neren. Iedereen deed zijn of haar uiterste best om te
versieren of om versierd te worden. Na het flaneren
daalde men af naar de disco. Ook uw redacteuren
waagden een poging. Overal stond aangegeven dat de
toegang tot de disco vrij was. Beneden aangekomen
werden we tegengehouden door twee uitsmijters. We
hadden toch onze beste kleren uit de koffer gehaald.
Het waren dan ook niet onze kleren waar iets mee was.
Je mocht er gewoon niet gratis in. De toegang werd
pas verkregen indien je tenminste een eerste consump-
tie bestelde. De kosten waren 500 peseta's per con-
sumptie (zo'n slordige tien gulden). Onverrichter
zake keerden wij terug op de boulevard om tussen de
50+'ers aan een tafeltje plaats te nemen waar een
consumptie slechts 75 peseta's kostte. De mensen
die uit de disco kwamen konden we vervolgens aan ons
voorbij zien trekken. Iedereen was hevig opgetut en
droeg bijna zonder uitzondering dure merkkleding.
Boss-international was veruit favoriet, daarna volgden

Vogue, Marco Polo, Kappa en Playboy. Maar ook Hoppa
en andere sexistische T-shirts bleken populair. Dis-
co-gangers bleken na afloop niet onder te doen voor
voetbalsupporters voor wat betreft herrie en geweld.
's-Morgens was het op straat heerlijk rustig. De meeste
mensen sliepen nog en alleen Spaanse schoonmaaksters
waren bezig de rotzooi van de voorafgaande avond op
te ruimen. Daarnaast trof je alleen zwerfkatten aan,
een in deze regio veel voorkomend verschijnsel. De
temperatuur liep daarna snel op tot 30 graden en de
meeste toeristen togen naar het strand en de zee om
afkoeling te zoeken. Uw redacteuren namen de trein
naar Barcelona in een poging toch nog iets Spaans te
zien. De treinkaartjes bleken spotgoedkoop maar moei-
lijker te kopen dan welk ander product ook omdat de
lokettist enkel Spaans sprak waardoor het ook moeilijk
was om de juiste treintje vinden. Barcelona is een
echte metropool met vele sloppenwijken maar ook met
een groot cultureel erfgoed. Het Picasso-museum is er
gevestigd, de bouwkunst van Gaudi en bovendien is
Barcelona het centrum van de Catalaanse cultuur. De
propaganda voor de olympische spelen was al in volle
gang en slechts sporadisch kwamen we leuzen tegen ge-
richt tegen de spelen.

Barcelona staat bekend als een linkse stad met een republikeinse traditie. Wandelend over de Ramblas, de flaneerstraat van Barcelona, kwamen we dan ook stands tegen van de anarchistische vakcentrale CNT en van de solidariteitsbeweging met Nicaragua. Maar ook het Franco-tijdperk laat zijn sporen achter. In de kiosken lagen tussen de sexblaadjes en de Telegraaf boeken over Franco en over Hitler. In 'souvenirwinkels' bleek de helft van de in de etalage uitgestalde speldjes hakenkruizen te bevatten en werden namaak medailles van de SS verkocht. In één souvenirwinkel genaamd OSLO (waarvan grappigerwijze uitgerekend de laatste O was weggevallen zodat er OSL stond) telde we 50 speldjes met nazi-tekenen. Bedoeld voor Franco-getrouwen of voor Duitse toeristen? Wij weten het niet, maar het geeft wel een bedrukkend gevoel als je dergelijke dingen aantreft in een linkse stad. Onderweg op de stations zagen we naast de nationalistische leuzen van Terra Lliure ook leuzen van de Falange en teksten waarbij op de vrijlating van Rudolf Hess werd aangedrongen. Maar de meeste mensen in Malgrat zullen hier niets van gemerkt hebben. De Catalaanse cultuur zal hun ook vreemd zijn gebleven. Sommige hotelgasten vermaakten zich de gehele week aan het zwembad bij het hotel. Het werd ons duidelijk waarvoor de mensen naar Malgrat kwamen, niet voor de natuur of cultuur maar voor de zon. Deze schijnt er inderdaad overvloedig en daarnaast is de Costa Brava nog redelijk goedkoop. En zolang de zon blijft schijnen zullen er iedere dag bussen, treinen en vliegtuigen vol toeristen naar de Costa Brava blijven gaan. We hopen dat de natuur en cultuur er tegen bestand zijn. Maar flanierend over de boulevard konden wij de Spaanse gitaarmuziek nauwelijks meer boven de vogeltjesdans uithoren en op het strand telden we nog maar net meer zandkorrels dan sigarettenpeuken.

BOTAVORSKI KINZAL 50 JAAR NATUURTHEATER

Het natuurtheater aan de Gemullehoekenweg viert dit jaar haar 50-jarig bestaan. In dit kader zijn er heel wat activiteiten geweest. Natuurlijk toneel en operette van oudsher en ook muziek en zelfs films, waarvoor dit theater zich uitstekend leent. Onze verslaggever bezocht de volgende voorstelling.

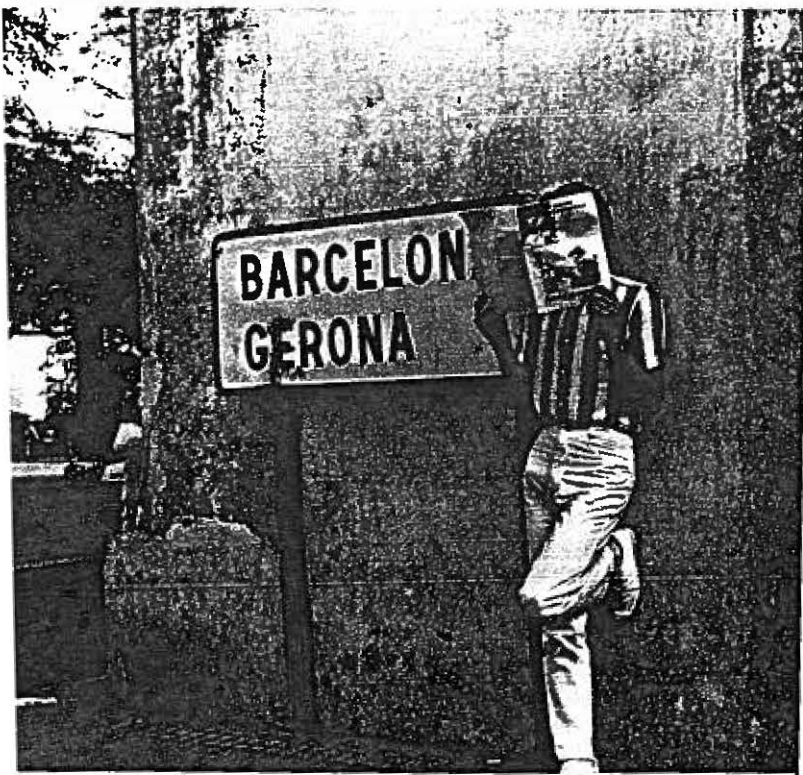
Een reizend theatergezelschap speelde op 9 en 10 juli een Russisch sprookje. BOTAVORSKI KINZAL (De Toneeldolk) speelt zich af in Rusland onder de tsaar.

Het bos werd adembenemend stil. De personages uit het stuk zijn geïnspireerd op figuren uit sprookjes van Russische schrijvers rond 1900. Prachtige kostuums en een dromerig decor waren gekoppeld aan prima acteertalent. De verhouding tussen de landheer en lijfeigenen werd uitvoerig behandeld. Zo blijkt de landheer in dit stuk met een nog niet verwerkt verleden te zitten. Hij laat zijn arbeiders lantaarnpalen neerzetten, een kathedraal bouwen en ze krijgen zelfs Franse les. Alles moet lijken op Petersburg, zijn vroegere woonplaats.

De reden hiervan is dat de landheer Obaldoej, vroeger daar een vriend had, Fedja geheten. Zijn geweten worstelt met het verleden en ook een hevig gevecht heeft zijn vriend gedood. Deze Fedja komt vermomd halverwege het stuk op. Hij laat de arbeiders een stuk spelen met de heer Obaldoej in de hoofdrol. Gaandeweg in het toneelstuk gaan fantasie en werkelijkheid zich inruilen. De komst van de toneeldolk blijkt Obaldoej te genezen van zijn verleden. Voor de tweede maal in zijn leven staan zij zo tegenover elkaar.

De climax was ontwapenend en vertederend. De groep bivakeerde vanwege het 2-daagse optreden op het terrein van het theater. Zo werd het een sprookje in een sprookje.

Wie denkt dat het er druk was..... helaas. Geen reactie uit Oisterwijk, maar vooral spelers uit de omgeving. Vernieuwend toneel moet men hier niet zoeken, terwijl zo'n spektakel toch prachtig is.

De RRT kom je overal tegen!

"OPA, WIE WAS ARNOLD MEIJER?"

Een bewust of onbewust vergeetachtige oudere Oisterwijker zou dan kunnen zeggen "hij was eigenaar van De Rosep en bestuurslid van het VVV". Opdat dit niet zal gebeuren is het belangrijk dat er veel gepubliceerd wordt over Arnold Meijer's Zwart Front.

Onlangs zijn er twee boeken verschenen die handelen over Zwart Front. G.R. Zondergeld (*) slaagde er als eerste in zijn manuscript om te werken tot een boek en eiste daarmee praktisch alle publiciteit op. Hans Schippers (**) presenteerde enkele weken daarna zijn proefschrift over Zwart en Nationaal Front. Samenvattingen van beide boeken gaan we hier niet geven. Trouwens voor wat betreft het boek van Zondergeld is al een recensie verschenen in Het Kerkklokje waarin de Oisterwijkse aspecten uit het boek worden belicht. Het Kerkklokje spreekt ten onrechte over een biografie. Het boek van Zondergeld toont Meijer slechts als politiek leider van Zwart Front en vooral van Nationaal Front. Voor een biografie is meer nodig en behoort men zeker het Zwart Front archief in te zien, iets wat Zondergeld nagelaten heeft. Schippers heeft trouwens wel gebruik gemaakt van dit archief.

HET ZWART FRONT ARCHIEF

Het archief is erg groot en slechts ruw geordend. Nadat de Duitsers Nationaal Front hadden verboden werd het opgeslagen in een kluis, daarna enige tijd in de grond gestopt om vervolgens tot aan Meijer's dood in zijn huis te worden opgeslagen. Na zijn dood werd de Oisterwijkse advocaat mr. Joan Stakenburg belast met het eigendom en beheer van het archief.

Stakenburg was zelf actief lid van Meijer's beweging geweest. Hij was in de oorlog secretaris van de Raad van Recht en Orde, een college binnen Nationaal Front dat klachten over terreurdaden onderzocht. Ook was hij adjutant van Meijer (hij was tevens een goede vriend van Meijer). Schippers onthult dat Stakenburg naast Dreesmann en pastoor Bik één van de grootste geldschieters voor Nationaal Front was. Stakenburg deed een schenking van f 20.000,-.

Eind 1970 werd Stakenburg bereid gevonden om het archief over te dragen aan het rijk. Hij bedong daarbij echter wel dat het archief niet toegankelijk zou zijn voor 1976 en daarna alleen voor zuiver wetenschappelijk onderzoek. Bovendien werden enkele niet nader aangeduide stukken uit het archief gehaald en deze zullen tot het jaar 2000 geheim blijven.

HAAT TEGEN DE KATHOLIEKE POLITIEK

Zwart Front is getalsmatig altijd een kleine beweging gebleven. Volgens Zondergeld kwam dit vooral door de verzuiling in Nederland. Bijna iedereen was gebonden aan een katholieke, protestantse of socialistische zuil. Deze zuilen zouden hun leden voor het fascisme behoed hebben: "Vanaf het begin was de katholieke hogere geestelijkheid in Brabant alert waar het om het bestrijden van het fascisme in eigen kring ging". Maar de corporatieve fascistische ideeën, het anti-semi-tisme en anti-communisme waren wel degelijk binnen de katholieke zuil aanwezig. De afkeer van Zwart Front kwam bij de katholieken niet zozeer voort vanwege de

fascistische ideeën maar vanwege het feit dat Zwart Front het waagde zich te verzetten tegen de Rooms Katholieke Staatspartij. De haat van de Fronter richtte zich niet alleen tegen de regering, de joden en de moderne samenleving maar ook tegen de RKSP. In Oisterwijk leverde dit voortdurend conflicten op tussen de RKSP-fractie in de raad en de twee Zwart Front raadsleden Van den Boogaard en Van Dal. Zondergeld noemt de rel rondom de frauduleuze handelingen van een ambtenaar die tevens voorzitter was van de Oisterwijkse RKSP-afdeling (Zondergeld dicht deze ambtenaar echter het secretariaat toe, iets wat onjuist is). De RRT had deze affaire al eerder onderzocht. Wat was het geval?

Een gemeenteambtenaar, tevens voorzitter van de RKSP-afdeling Oisterwijk, had een bedrag van f 1300,- verduisterd. De man was al eens eerder wegens verduistering voorwaardelijk veroordeeld. De gemeente ondernam echter niets terwijl een tijdje daarvoor een andere ambtenaar ontslagen was omdat hij in de kasten van burgemeester Verwiël had gesnuffeld. Dit werd de Zwart Fronter Van Dal te gortig, hij wilde de justitie inschakelen. Nu besloot de gemeenteraad alsnog tot een besloten vergadering over de kwestie. Zwart Front bracht de zaak inmiddels in de openbaarheid via haar eigen weekblad.

De betreffende ambtenaar vroeg nu zelf ontslag aan. B&W adviseerde de raad positief aangaande het ontslag. Daarna vroeg de ex-ambtenaar echter om te mogen blijven werken als gemeentearbeider. De raad accepteerde dat; alleen de twee Zwart Fronter waren tegen. Over dat laatste was burgemeester Verwiël razend. Volgens hem hadden beide raadsleden in de besloten vergadering dit compromis geaccepteerd. Van Dal was niet meer te houden en wilde alsnog de justitie inschakelen. De vroede vaders raakten aardig van de kook. Er werd een zware delegatie samengesteld (Desain, gemeentesecretaris De Valk, Zwerts én Van den Boogaard). Des nachts toog men naar de woning van Arnold Meijer om hem om bemiddeling te verzoeken.

De ambtenaar bleef uiteindelijk gewoon in dienst, zij het wel als gemeentearbeider. De raad toonde clementie ook al omdat de man net weduenaar was geworden en een groot gezin te onderhouden had. Een motie waarin om oneervol ontslag werd gevraagd kreeg naast de beide Zwart Fronter alleen steun van Horvers en Zwerts. De RKSP stemde en bloc tegen. Zwart Front beschuldigde vooral Desain dat hij de ambtenaar in bescherming had genomen. Bij de gemeenteraadsverkiezingen in 1939 merkte Zwart Front in een manifest honend op: "Als een arme drommel een daalder voor den steun verzwijgt, gaat hij ongenadig den bak in, maar als een Staatspartij-baantjes-gast 1300 gld. verduistert, gaat hij ... vrij uit!" De ambtenaar werd als goed katholiek liefdevol opgenomen in de Oisterwijkse samenleving. Hij zou later een vooraanstaande rol vervullen in één van Oisterwijk's grootste verenigingen.

Zwart Front weigerde in de raad (evenals de katholieke arbeidersvertegenwoordigers Horvers en Zwerts) iedere steun aan het RKSP-college. De RKSP had de wethoudersverdeling in vooroverleg geregeld met uitsluiting van

de andere fracties.

ARBEIDERSAANHANG

Naast de anti-RKSP houding was Zwart Front ook tegen alles wat rood was. Zwart Front was de leuze geweest van de Italiaanse fascistten tegen het rode front van socialistten en communisten. Toch had Zwart Front in Oisterwijk een grote aanhang onder arbeiders uit de leder- en schoenindustrie. Op de kandidatenlijst voor de gemeenteraadsverkiezingen van 1935 stond voor Zwart Front de leerlooier Jan Donders. Hij was in 1931 nog kandidaat geweest voor de SDAP en hij vervulde van 1929 tot 1933 de rol van secretaris van de Nederlandsche Vereniging van Fabrieksarbeiders afdeling Oisterwijk (een NVV vakbond). Zwart Front pleitte ook in de raad voor de belangen van arbeiders en werklozen. Zo kaartte Van den Boogaard het ontslag aan van diezelfde Jan Donders toen deze uit de werkverschaffing werd gezet. Veel SDAP'ers stapten over naar Zwart Front waar men dacht zijn belangen beter behartigd te zien dan bij de SDAP, die in Oisterwijk slechts een zieltoegend bestaan had.

MIDDENSTANDERS EN BOEREN

Zwart Front was in Oisterwijk sterk vertegenwoordigd in de plaatselijke middenstand. Van de 5 kandidaten voor de raadsverkiezingen waren er 4 afkomstig uit de middengroepen. Van den Boogaard en Westrik waren middenstanders, De Bruyn was handelaar en Van Dal was boer. Hun zetels in de raad wendden Van den Boogaard en Van Dal vooral aan om de belangen van de middenstand te behartigen. Deze groep nam een middenpositie in tussen grootkapitaal en proletariaat en werd zwaar getroffen door de crisis en de modernisering. Zwart Front speelde daarop in en eiste een verbod voor warenhuizen, winkelketens en van het cadeaustelsel en men trad op voor de versterking van de positie van de vrije boer.

Het program van Zwart Front pleitte voor meer decentralisatie van overheidsbestuur. Men wilde de positie van de gemeenteraad versterken (een uitzonderlijke opvatting voor een fascistische partij). In die zin diende Van den Boogaard een kandidatenlijst in bij de verkiezingen in 1935. Meijer had hiervoor niet zo'n respect. Als revolutionaire partij zou Zwart Front niks met parlementarisme te maken moeten hebben. Meijer prees daarentegen de jonge colporteurs die bij hem in hoger aanzien stonden dan de parlementariërs.

De plaatselijke middenstand sympathiseerde met de ideeën van Zwart Front en steunde Van den Boogaard in en buiten de raad. In de Nieuwe Tilburgsche Courant van 5 november 1936 werd melding gemaakt van een rumoerige ledenvergadering van de R.K. Middenstandsvereniging te Oisterwijk. Er lag een bondsbesluit om fascistische leden te royeren. Het hoofdbestuur had het plaatselijk bestuur opdracht gegeven om de caféhouder C. van Rooy te royeren omdat hij lid was van Zwart Front. Het afdelingsbestuur droeg toen ook Van den Boogaard voor voor royement. Er was op de vergadering echter nogal wat oppositie. Kapelaan Roovers moest er zelfs aan te pas komen. Hij zei dat de leden er goed rekening mee moesten houden dat het hoofdbestuur het fascisme had veroordeeld. Zelfs dat mocht niet baten, de royementen werden verworpen.

NATIONAAL FRONT EN NEDERLANDSE UNIE

Net voor de oorlog zette Meijer Zwart Front om in Nationaal Front. Hij hoopte hiermee meer leden te winnen onder vooraanstaande mensen en ook onder protestanten. Zwart Front was immers gelijkgesteld met plebejisch en katholiek. Ook dacht Meijer op deze manier meer geldschietters te krijgen. De oorlog brak uit. Nederland werd bezet en de dans om de gunst van de Duitsers begon. Naast de NSB en Nationaal Front trachtte ook de Nederlandse Unie door de gewijzigde verhoudingen te accepteren zich aanvaardbaar te maken bij de Duitsers.

Nationaal Front polste de Unie over mogelijke samenwerking. De Nederlandse Unie bleek in verregaande mate bereid in te gaan op de eisen van Nationaal Front. Men aanvaarde het nationaal Nederlands Socialistisch standpunt en de groot-Nederlandse gedachte. Men behield echter enige reserve ten opzichte van het standpunt van Nationaal Front over de joden. In de Unie zaten ook veel mensen uit Brabantia Nostra. Dit was een beweging die al voor de oorlog corporatieve ideeën aanhing. Geert Ruygers was hiervan een exponent. Hij schreef als hoofdredacteur van het Unie-blad pro-Duitse artikelen (op verzoek van Homan). De Duitsers probeerden de Unie op te splitsen in een pro-NSB/Duits gedeelte en de rest. Daartoe verrichtte men hier en daar wat arrestaties onder Unie-leden om de druk te verhogen. Twee Unie-leiders vonden het toen welletjes en wilden stoppen (Eindhoven en De Quay) maar de derde leider Homan (die het meest Duitsgezind was) verklaarde dan alleen door te zullen gaan. Hij kreeg steun van de gewestelijke secretarissen van Overijssel en Noord-Brabant. Deze laatste was Joan Willems, het latere prominente Oisterwijkse PvdA-lid. Hij stelde op een Unie-vergadering dat Noord-Brabant "eventueel alleen met Homan verder (wilde) gaan".

In katholieke kringen binnen de Unie bestond afkeer van de liberale democratie en sympathie voor de politieke stelsels van Italië, Portugal, Spanje, Oostenrijk en Duitsland. Sommige Unie-mensen ontdekten later (weliswaar wat laat) dat alleen verzet tegen de Duitsers geboden was. Ruygers en Willems belandden zo in het verzetsblad *Je Maintiendrai*.

GEEN KLEINE TROEP

De ideeën van Meijer hadden heel wat meer uitwerking dan de ledenlijst ons doet geloven. Het anti-kapitalisme van Zwart Front sprak opstandige katholieke arbeiders en werklozen aan. Zwart Front was een mogelijkheid om zich organisatorisch te keren tegen de RKSP. Maar ook veel SDAP zagen heil in Zwart Front en keerden teleurgesteld de SDAP de rug toe. De corporatieve ideeën van Meijer hadden een brede steun in katholieke kring, bij middenstanders en boeren.

Meijers beweging werd na de oorlog dan ook met fluwelen handschoenen aangepakt. Behalve Meijer werd er niemand voor de rechter gebracht, ook de geldschietters niet. Aristo verscheen weer gewoon en anti-semitische schrijvers publiceerden normaal in het katholieke blad *De Linie*. Een aantal getrouwen van Meijer hadden plannen tot een heroprichting van Nationaal Front.

Bij verschillende raadsverkiezingen in Oisterwijk doken ex-Fronters op op verschillende kandidatenlijsten en werden soms ook in de raad gekozen. Arnold Meijer werd bestuurslid van het plaatselijke VVV. De koude oorlog deed zijn werk. Er werd een gezamenlijke krachtsinspanning van alle ordegetrouwen verwacht tegen het 'godeloze communisme'. Daaraan dankte zowel de frauderende RKSP-voorzitter als Arnold Meijer hun plaats in de 'verenigingselite' van de Oisterwijkse gemeenschap.

* G.R. Zondergeld, Een kleine troep vervuld van haat Arnold Meijer & het Nationaal Front, f39,50

**Hans Schippers, Zwart en Nationaal Front, f53,50
De RRT publiceerde over Zwart Front en de Oisterwijkse gemeenteraadsverkiezingen (november 1984) en over de vrouwenorganisatie van Zwart Front (december 1985).

10 JAAR CPN IN OISTERWIJK 1976-1986

WIE GEEN IDEALEN HEEFT IS GEEN REALIST.

Niemand met enige politieke realiteitszin zal ontkennen dat links Nederland zich in een crisis bevindt. De PVDA heeft naar het schijnt de progressieve machtsvorming de rug toegekeerd en beijvert zich voornamelijk om de gunst van het CDA, terwijl de radicaal-linkse partijen niet in staat blijken te zijn voor een wervend alternatief te zorgen.

Geeft het politieke perspectief op dit moment nog weinig reden tot vreugde, het feit dat de CPN in Oisterwijk binnenkort haar 10-jarig bestaan hoopt te vieren, doet dit wel.

Op 22 november als is het precies 10 jaar geleden dat in ons dorp een afdeling van de Communistische Partij van Nederland werd opgericht.

Op 15 oktober 1976 hield de CPN in Tilburg een openbare vergadering tijdens welke Jaap Wolff voor een uitpuilende zaal met 150 aanwezigen een gloedvolle inleiding hield voor een geanimeerde discussie.

Op deze avond gaven enkele Oisterwijkers zich op als lid. Samen met de reeds aanwezige leden in Oisterwijk gaven zij de aanzet tot het oprichten van een eigen afdeling.

Dit gebeurde op 22 november.

In de begiiperiode organiseerde men openbare discussieavonden en colportagetochten met het dagblad de Waarheid.

In 1978 deed de CPN voor het eerst mee aan de gemeenteraadsverkiezingen. "Het Kerkklokje" van 8 juni 1978 stelt vastdat het moeilijk is: "een partij die geen enkele raadszetel heeft weten te bemachtigen, als overwinnaar te bestempelen. Toch moet men vaststellen dat de CPN het bij deze verkiezingen niet slecht heeft gedaan. Bij de Statenverkiezingen in maart haalden de communisten in Oisterwijk 0,5% van de stemmen. Bij de raadsverkiezingen lag dat percentage op 1,4%. Bovendien waren de communisten gehandicapt omdat ze tijdens hun campagne hun lijsttrekker wegens ziekte hebben moeten missen." Vanaf eind jaren 70 toonden veel CPN-leden grote inzet in de plaatselijke vredesbeweging.

Geheel in de lijn van de congresbesluiten en het nieuwe beginselprogramma nam de CPN in Oisterwijk ook het initiatief om te komen tot een krachtenbundeling van partijen links van de PvdA.

De plaatselijke PvdA claimde eigenlijk een monopoliepositie ten aanzien van linkse politiek, terwijl er duidelijk een behoefte bleek te bestaan aan een politieke machtsfactor links van de PvdA.

De besprekingen tussen CPN, PPR en PSP resulteerden eind 1981 in het besluit tot gezamenlijke deelname aan de gemeenteraadsverkiezingen van 1982, waarbij de CPN de lijsttrekker zou leveren en ook niet partij-gebonden mensen die zich met de ideeën van de drie partijen verwant voelden zich kandidaat konden stellen.

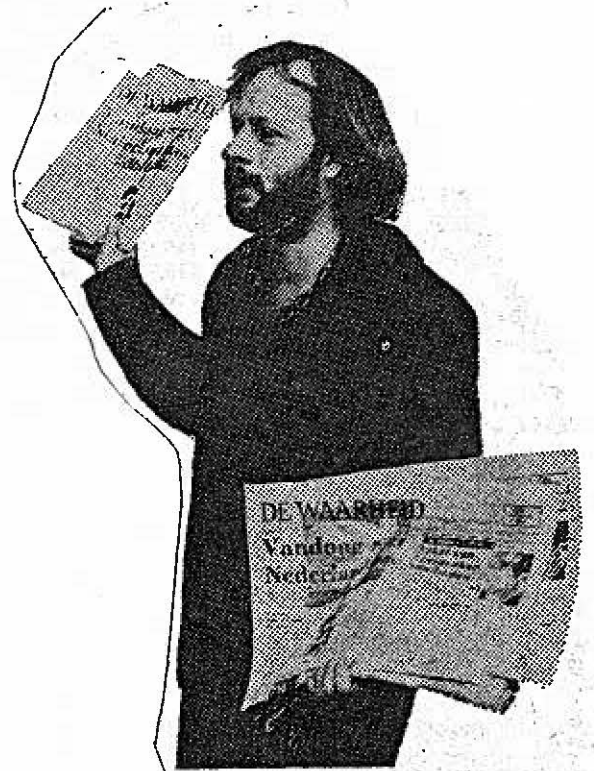
Ondanks de beperkte middelen werd er bij de verkiezingen een goed resultaat behaald. 3,79% van de stemmen bleek echter net te weinig voor een raadszetel. Maar de krachtenbundeling van CPN, PPR en PSP was een feit. De eerste stappen op de lange weg naar progressieve machtsvorming waren gezet.

In de afgelopen jaren is er zeker sprake geweest van een verbreding van dit samenwerkingsverband. In de aanloop naar de gemeenteraadsverkiezingen werd Progressief Oisterwijk opgericht. CPN, PPR en PSP namen opnieuw het voortouw tot een blijvende samenwerking tussen progressieve mensen, met als inzet een radicaal-links geluid in de Oisterwijkse gemeenteraad.

Ondanks de landelijke tendens van een sterke terugval van radicaal-linkse partijen boekte Progressief Oisterwijk nog een lichte winst, zij het net niet genoeg om een raadszetel te behalen. De grote klap zou echter komen met de tweede kamerverkiezingen toen de CPN tot verbijstering van velen uit de tweede kamer verdween.

Meer dan ooit zal de oppositie tegen het huidige regeringsbeleid georganiseerd moeten worden. De CPN kan daar een belangrijke rol in spelen. Samenwerking met anderen en versterking van de eigen identiteit is daarvoor vereist.

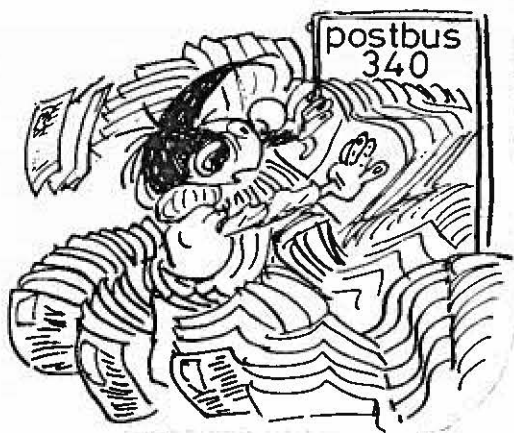
De CPN in Oisterwijk viert een bescheiden feestje op 22 november en zal zich ten volle inzetten om het verloren gegane terrein zo snel mogelijk te herwinnen

SCHOLING

Binnen Progressief Oisterwijk bestaan plannen om een scholing te starten over radicaal-linkse politiek. Belangstellenden worden uitgenodigd te reageren. In overleg met de belangstellenden zal dan een bijeenkomst belegd worden waar over de invulling van de scholing gesproken gaat worden. Informatie is verkrijgbaar bij het secretariaat van Progressief Oisterwijk: Reevliet 3, tel. 15901.

Ermen, tegen de voorgenomen bezuinigingen.

"Het Deetman-miljard" is een gevolg van keuzes en niet van wetmatigheden. Bij dit kabinet staat het terugdringen van het financieringstekort centraal maar men gaat achteloos voorbij aan de gevolgen van gigantische bezuinigingen. Men kan echter niet ongestraft voorbij blijven gaan aan algehele verontwaardiging en protest. Zelfs een CDA minister kent toch de grenzen van het kiezersbedrog...??? Deetman kan zich maar beter niet in Oisterwijk vertonen.

Een pissige leraar

INGEZONDEN BRIEVEN

Nationaal protest tegen nieuwe bezuinigingen in het onderwijs vindt ook weerklank in Oisterwijk

Korte tijd nadat hij opnieuw is neergestreken in het rode pluche van de regeringsstoelen, doet minister Deetman zijn uiterste best om zijn verkiezingsbeloften zo snel mogelijk naar het rijk der fabelen te verwijzen. Vlak vóór de verkiezingen stelde hij nog dat er geld bij zou moeten om de kwaliteit van het onderwijs te behouden. Nu hij opdracht heeft gekregen om 1 miljard te bezuinigen heeft hij schaamteloos de volgende maatregelen in het vooruitzicht gesteld:

- Kleuters die na 1 augustus 4 jaar worden moeten een jaar wachten voordat ze naar school mogen.
- Vervanging bij ziekte wordt flink beperkt.
- Er komt een "leerlingen-stop" bij het speciaal onderwijs.

Schijnbaar niet gehinderd door enige kennis van zaken en onderwijskundig inzicht dendert het afbraakbeleid voort zonder zich te bekommeren om de gevolgen.

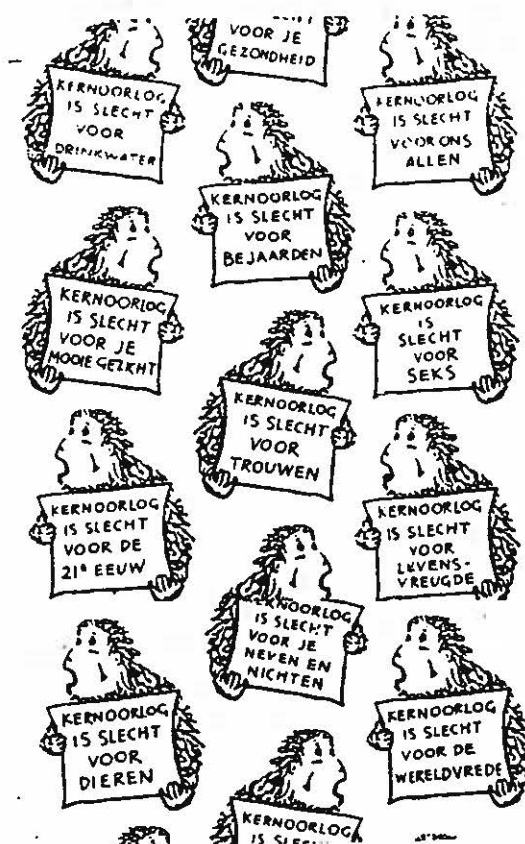
Een jaar na de invoering van de basisschool wordt het kleuteronderwijs de nek omgedraaid. Het niet toelaten van 4-jarigen is in strijd met de basisschoolgedachte en door gelijktijdig te bezuinigen op kinderopvang worden veel moeders weer aan huis gekluisterd.

Het beperken van de groei van het speciaal onderwijs wordt alleen geïnspireerd door financiële overwegingen. Faciliteiten om de beoogde zorgverbreding in het basisonderwijs te realiseren ontbreken volledig.

In de nabije toekomst zal vervanging bij ziekte steeds moeilijker worden. Dit betekent groepen opdelen, werken met veel te grote groepen en alle onrust die dat met zich meebrengt.

Onderwijsorganisaties, schoolbesturen, ouders en onderwijspersoneel voeren gezamenlijk actie om de voorgestelde maatregelen tegen te houden. Deze acties verdienen alle steun omdat een verdere afbraak van het onderwijs voorkomen moet worden. Ook in Oisterwijk werden op verschillende scholen initiatieven genomen om de handtekeningenactie te doen slagen. Zo werden op Durendael, de Kikkenduut en de Kajuit handtekeningen verzameld en opgestuurd. Het gemeentebestuur verklaarde zich als bestuur van het openbaar onderwijs, bij monde van wethouder Greet

1 Miljard bezuinigen: NEE!

VREDESBEWEGING

TERUG VAN WEGGEWEEST

MANIFESTATIE EN DEMONSTRATIE OP 1 NOVEMBER

Er zijn dit jaar nog betrekkelijk weinig acties geweest. Moeheid en verslagenheid waren in veel lokale groepen troef. Uitzonderingen waren de demonstratie op 17 mei in Woensdrecht en de voortdurende acties van BIVAK.

Er tekent zich zo langzamerhand weer een opleving van activiteiten af.

Op 1 november a.s. organiseert het BIVAK een manifestatie en demonstratie in Amsterdam. Het is dan een jaar geleden dat de Nederlandse regering het omstreden plaatsingsbesluit nam. Het motto van de dag zal zijn:

KRUISRAKETTEN NOOIT - STOP DE BOUW IN WOENSDRECHT

Nu de mogelijkheden op een accord tussen Amerika en Rusland lijken toe te nemen en Lubbers en van den Broek eind oktober naar Moskou gaan, moet de vredesbeweging duidelijk maken dat het onzinnig is voort te gaan met de bouw van de basis in Woensdrecht.

TIJD EN PLAATS

manifestatie 12.00 - 14.00 Koopmansbeurs en Beursplein

demonstratie 14.00 - 15.30 Van Beursplein via..... terug naar Beursplein

LEGEN APARTHEID?

STEUN HET ANC

Thami (21 jaar, gevlucht uit Zuid-Afrika):
"We willen ons land bevrijden van apartheid. We verzetten ons tegen de beulen. We vechten voor een vrij, democratisch en non-raciaal Zuid-Afrika. Daarvoor vraag ik uw steun."

GIRO 7155 OF HOLLANDSE
 KOOPMANSBANK
 63.50.09.900

t.n.v. anti-apartheidsbeweging nederland
 o.v.v. steun anc

HOE POLITIEK OISTERWIJK HAAR KIEZERS BEDROOG

PRESTIGEZAAK OPHEIJ

Met een vertrouwelijk stuk aan de raadsleden startte dhr. Opheij zijn actie om zijn stempel tot in lengte der dagen op Oisterwijk te drukken. Een gemeentekantoor (daar had hij ervaring in) zou er koste wat kost verrijzen.

Het geheime document werd zelfs met enige dichtregels besloten. Omdat de Oisterwijkse bevolking zich een jaar eerder massaal tegen de bouw op het Huifkarterrein gekeerd had werd nu "tactisch" besloten de besluitvorming verder buiten de bevolking om te doen. Een informele raadsvergadering volgde, dat was niet genoeg om de zaak voor te koken. Een tweede informele raadsvergadering was nodig. Toen ging de raad voldoende door de bocht. Op de eerstvolgende openbare gemeenteraadsvergadering was het optreden van de raadsleden naar buiten toe een farce.

Lijnrecht tegen beloftes aan kiezers in ging politiek Oisterwijk voor Opheij door de bocht. Eén partij, te weten Gemeentebelangen, deed geen concessies. Verder bleef het verzet beperkt tot individuele raadsleden, waarschijnlijk om de achterban de illusie van verzet te blijven geven.

Tal van vragen doemen op na deze gevolgd procedure.

*Wat gebeurde er tijdens de informele raadsvergaderingen?

*Welke rol speelde de formatie van B&W in 1982 (waar onverwachts de PvdA werd toegelaten tot het college) in deze affaire?

*Welke partijen beduvelen op welke manier hun kiezers en wat is de waarde van partijprogramma's?

*Weer een artikel 19 procedure. Zonder duidelijk komplan toch bouwen. Kan dat?

*Wat is de rol en de inbreng van Opheij?

*Welke consequenties heeft de bouw op het Huifkarterrein?

*Wat betekent de sloop van de Huifkarvilla voor de bevolking van Oisterwijk?

*Hebben raadsleden in de gemeente Oisterwijk een geweten en zo ja, kunnen ze daar nog naar handelen?

De RRT heeft inside information over deze vragen. Wij kunnen en zullen aantonen aan de Oisterwijkse bevolking hoe de plaatselijke coryfeeën zich gedragen hebben in de afgelopen jaren. Gevangen in hun eigen politiek machtsspel. Realiteit uit het oog verliezend en vooral de wens van de bevolking negerend. (Voelen zij zich bestuurlijk boven de gewone mens verheven?)

DE INFORMELE RAADSVERGADERINGEN

19-4-1984:

Dhr. Opheij wil bouwen. Hij legt de raad een nota voor. Dhr. Opheij, "Oisterwijk-kenner bij uitstek" had diverse mensen gevraagd waar te bouwen. Conclusie van zijn enquête: er moet gebouwd worden aan de Lind.

Russ (PvdA) is blij dat de burgemeester door de impasse, veroorzaakt door de burgerij, wil heen breken.

Na kritische kanttekeningen van oa Van Vught, Oostrom en Teyen-Verschoor constateert Opheij dat de Huifkar weer bespreekbaar is en zegt dat dat voor hem voldoende is.

30-8-1984:

Er blijven twee plaatsen over: de Kerkstraat en het Huifkarveld. Opheij zegt dat als er voor de Huifkar wordt gekozen er wel gesloopt moet worden. De VVD kiest vooralsnog voor de Kerkstraat. Russ' PvdA vindt het vasthouden aan de villa een beperking. Er wordt wat verder geruzied over deskundigheidsadviezen van stedenbouwkundig bureau Magry en architectenbureau Kranenburg.

De voorzitter hoopt op de raadsvergadering van 20-12-1984 een beslissing te kunnen verkrijgen.

In feite is het lot van de villa de Huifkar al bezegeld. Opmerkelijk gemakkelijk is de raad door de bocht gegaan.

Was men het besluit van april 1980 waarin besloten werd vooralsnog niet te gaan bouwen vergeten?

Wat bleef er staande van de bezwaren van PvdA, Gemeentebelangen en 3000 Oisterwijkers tegen het bestemmingsplan.

Daar ga je blijkbaar in de politiek gemakkelijk mee om, vooral als die zaken weerlegd worden door Oisterwijk-kenner Opheij met zijn eigen privé-enquête. ("Ik heb herhaaldelijk zelf aan diverse mensen gevraagd waar de lokatie diende te zijn").

Volgende keer meer over deze voor Oisterwijk duistere en donkere situatie.

NEE DEZE TOETER PAST
MIJ NIET

Ik neem de Rooie Roepstoeter
Steunabonnement minimaal
f 5,- op giro 5264985
t.n.v. werkgroep cpn. ppr. psp
te Oisterwijk

UIT GEPERST

De Moergestelse villa van Rienk Kamer is verkocht aan Opus Dei. Over Opus Dei schreef de RRT al uitgebreid in mei 1985.

Opus Dei wil van de villa een 'centrum voor studie- en vormingsactiviteiten voor leken van alle gezindten maken. In een reportage die de BRT-televisie onlangs uitzond konden we zien wat dat betekent. Jonge en veelbelovende studenten worden uitgeselecteerd en zodanig geïndoctrineerd dat ze niets meer met hun ouders of vrienden te maken willen hebben. Zij worden geprest geld aan de beweging te geven. Ze moeten iedere dag keihard werken en zichzelf pijnigen met kettingen.

Opus Dei zegt van bisschop Ter Schure (het reactie-vriendje van Gijzen) toestemming gekregen te hebben de villa uit te breiden met een kapel.

Opus Dei bezit veel geld en tracht vooral wetenschappers aan te trekken. Zo wordt ook onze plaatsgenoot Alting von Geusau tot de medewerkers van Opus Dei gerekend.

Deken Bijl van Tilburg ziet de komst van Opus Dei met zorgen tegemoet. Hij noemt deze van oorsprong Spaanse beweging "fanatiek" en "indoctrinerend".

In Maastricht, Amsterdam en Utrecht heeft Opus Dei al studentenhuizen waarmee onder aankomende wetenschappers geworven kan worden. Met wetenschap heeft de beweging eigenlijk weinig te maken. In haar eigen geschiedenisboeken worden de nazimisdaden gerechtvaardigd met een verwijzing naar abortus. Niet echt wetenschappelijk, integendeel dit riekt naar fascisme. Voor alle progressieve mensen in onze omgeving is het van belang dat we de heren van Opus Dei goed in de gaten houden.

SLAAPKAMERGEHEIMEN

Jan Meeuwis, eigenaar van de slaapkamerspecialzaak, aan de Lind verkoopt niet alleen bedden maar verhuurt ook kamers. Een niet-blanke jongen was op zoek naar kamers in Oisterwijk. Toen hij op visite bij een Oisterwijkse gezin daarover sprak, besloot de gastvrouw onmiddellijk Meeuwis te bellen omdat ze wist dat deze kamers verhuurde. Meeuwis bevestigde telefonisch dat er een kamer vrij was. "Oké, dan is die bij deze verhuurt" zei de vrouw. Maar dat ging volgens Meeuwis zo maar niet, hij wilde de betreffende jongen eerst wel eens zien. "Hoezo zien?" zei de vrouw "het maakt toch niks uit hoe die jongen eruit ziet?". Maar voor Meeuwis maakt dat blijkbaar wel uit want hij zei "Ik wil geen bruine in de kamer". Discriminatie komt dus ook op de Oisterwijkse woningmarkt voor. Zulke zaken zijn onaanvaardbaar en er dient dan ook met klem tegen geprotesteerd te worden. We hopen dat Meeuwis zijn discriminerend gedrag zal moeten verantwoorden voor de justitie. Hij zou toch moeten weten dat anti-racisten niet zo gemakkelijk in slaap te sussen zijn.

LITERATUUR

SPANJE 1936-1939; een greep

*NO PASARAN! NOTITIES OVER DE SPAANSE BURGEROORLOG (Herman en John), uitg. Raket en Lont, postbus 14679 Amsterdam 1986, 144 pag. f17,50

Prachtig uitgevoerd stripverhaal waarin van authentieke tekeningen, foto's en pamfletten gebruik is gemaakt. Het verhaal is denkbeeldig maar historisch verantwoord.

*1936: THE SPANISH REVOLUTION (the Ex), distributie Rough Trade, 2x7" singles inclusief fotoalbum, 1986, 144 pag. f13,50

The Ex zette vier originele Spaanse liedjes op de plaat en bracht beide singles uit in een dik fotoboek. Unieke niet eerder gepubliceerde foto's uit het CNT-archief. De begeleidende historische informatie is soms erg ongenueanceerd.

*DE OORLOG BEGON IN SPANJE (Dankaart, Flinterman, Groot en Vuurman), Van Gennep Amsterdam 1986, 179 pag., f29,50

Tot nu toe de beste bijdrage over de Nederlandse oud-Spanjestrijders die in de Internationale Brigades tegen Franco vochten. Het geschetste beeld van de oorlog doet wat achterhaald aan. De schrijvers baseren zich op interviews van voornamelijk in stalinistische lijn geschoolde communisten waardoor vooroordelen tegenover trotskisten en anarchisten blijven bestaan.

*REVOLUTIE EN BURGEROORLOG (De Vrije, anarchistisch maandblad), zomernummer 1986, 84 pag. f12,50.

Uiterst verzorgd album ingeleid door J.J. Giele (zie ook onder). Interviews met Nederlandse en Spaanse anarchisten en communisten en artikelen over oa vrouwen, collectivisaties en de kerk in Spanje.

*DE ONVOLTOOIDE REVOLUTIE, BURGEROORLOG IN EEN SPAANS DORP (Hanneke Willemse), SUA Amsterdam 1986, 136 pag. f18,00

Subjectieve maar aangrijpende weergave van een stuk 'oral history' in het dorpje Albalate de Cinca in Aragon. Het dorp was in de burgeroorlog een centrum van anarcho-syndicalisme en collectivisatie.

*SPANJE 1936-1986 (De As, anarchistisch tijdschrift), april/juni 1986, 42 pag. f6,50, verkrijgbaar in de betere boekhandel

Vijf uitstekende artikelen onder redactie van Rudolf de Jong, dé historicus van de burgeroorlog. Bijdragen van oa Anton Constandse, Elly Kloosterman en diverse Spaanse auteurs.

*LITTEKENS IN EEN GELOOIDE STIERENHUID (samengesteld door Hub. Hermans), Agathon Weesp, 1986, 268 pag. f29,50
Bundel fragmenten uit werken van Nederlandse auteurs die over Spanje schreven. Bevat ook een fragment van Arnold Meijer's "Vier weken Spanje".

KORT KLASSIEK

*VIER WEKEN SPANJE (Arnold Meijer), Oisterwijk 1938
Verslag van Meijer's reis door Spanje, historisch ruim onvoldoende

*ARBEIDERSZELFBESTUUR IN SPANJE (JJ Giele), Amsterdam 1975. Over collectivisaties in de Catalaanse economie.

*DE SPAANSE BURGEROORLOG (Rudolf de Jong), Den Haag, 1963, klassiek, onlangs als Vrij-Nederland bijlage nog samengevat

*SALUUT AAN CATALONIË (George Orwell), Amsterdam 1964.
Prachtig relaas van deze bekende schrijver en oud-Spanjestrider.

*THE SPANISH REVOLUTION (D. Bolloton), Londen 1961 (1977). Veel aandacht voor de, volgens de schrijver, dubieuze rol van de communisten.

*HET SPAANSE LABYRINT (G. Brennan), Amsterdam 1947.
Nog steeds één van de meest leesbare boeken over de achtergronden van de burgeroorlog.